

Det kongelige landbruksdepartement
v/ Avdling for skog- og ressurspolitikk
PB. 8007 Dep.
0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003/1708	Doknr.: 123
Mottatt: 23 SEPT 2003 ASR/lur	
Saksbeh.: VSG	Ark.: 40
Kopi:	Avskr.:

Saksbehandler:
Tine Søfteland

Deres ref

Vår ref:
03/01011-2 / TMS/V0

Dato:
17.09.03

HØRING: FORSLAG TIL NYE BESTEMMELSER OM OVERFØRING AV MYNDIGHET OG NY FORSKRIFT OM SAKSBEHANDLING I KOMMUNENE.

Saken er behandlet i landbruksnemnda i Ørland kommune i dag den 17. september. Vedtaket ligger vedlagt.

Det er for øvrig sendt forespørsel pr e-post om det var i orden at høringsuttalelsen kom etter 15. september.

Med hilsen

Tine Søfteland
Tine Søfteland
Landbrukssjef

MØTEBOK

LANDBRUKSNEMNDA i Ørland.

Møtedato: 17/09/2003

Sakslistenr: 34/03

Saksnummer: 162103 00033 ALN

Eiendom:

Kommune	Gnr	Bnr	Fnr	Snr	ID Andel	Eiendomsnavn
ØRLAND						

PARTER

Hjelpesaker:

Saksutredning:

Høring: Forslag til nye bestemmelser om overføring av myndighet og ny forskrift om saksbehandling i kommunen

Vedlegg:

1. Høringsutkast med vedlegg.

Landbruksdepartementet har sendt ut forslag til 1) nye bestemmelser om overføring av myndighet til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen, Statens Landbruksforvaltning og Bergvesenet etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven og 2) ny forskrift om saksbehandling mv. i kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven på høring. Søknadsfristen er satt til 15. september 2003.

Forslaget bygger på et utkast utarbeidet av en arbeidsgruppe for delprosjektet "Desentralisering av juridiske virkemidler" som er en del av hovedprosjektet "Kommunerettet satsing på landbruksområdet". Prosjektet ble opprettet i forbindelse med gjennomføringen av Stortingsmelding nr. 19 (2001-2002) Nye oppgaver for lokaldemokratiet – regionalt og lokalt nivå. Endringene er forutsatt å skulle skje med virkning fra 1.januar 2004.

Forslaget til ny konsesjonslov er nylig lagt fram for Stortinget, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003) Om lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv, og det er usikkert når lovforslaget vil bli behandlet. Høringsforslagene bygger på gjeldende konsesjonslov. De endelige bestemmelsene vil imidlertid bli justert i forhold til ny konsesjonslov dersom lovforslaget blir behandlet og vedtatt slik at loven kan tre i kraft fra kommende årsskifte.

Bakgrunnen for forslaget er at Stortinget ved behandlingen av St.meld. nr. 31 (2000-2001) sluttet seg til en kommunesatsing på miljøvern- og landbruksområdet (Innst.S. nr. 268 (2001-2002)). I St.meld. nr. 19 (2001-2002) gir Regjeringen sin tilråding om oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene. Kommunene har i dag både innstillende myndighet og vedtaks-kompetanse i

henhold til jordloven, konsesjonsloven, odelsloven og skogbruksloven. Det legges til grunn at alle **konsesjonssaker og delingssaker** skal avgjøres av kommunene som førsteinstans f.o.m. 1. januar 2004. Videre er det forutsatt at avgjørelsesmyndigheten i **saker etter skogbruksloven, med unntak av saker som gjelder verneskoggrenser**, overføres til kommunen fra samme tidspunkt. Fylkeslandbruksstyret er forutsatt å være klageorgan for nevnte avgjørelser truffet av kommunene.

I tillegg til de saker som er nevnt i stortingsmeldingen, foreslår Landbruksdepartementet å overføre avgjørelsesmyndigheten til kommunene som førsteinstans etter flere andre bestemmelser i konsesjonsloven, jordloven og odelsloven.

Avgjørelsesmyndigheten foreslås overført bl.a. i saker etter jordloven § 9 (omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn jordbruksproduksjon). Bakgrunnen for dette er den sammenhengen det oftest er mellom en omdisponeringssak og en delingssak. Når det for eksempel søkes fradeling av dyrket eller dyrkbar jord til boligformål, vil dette også måtte behandles som en omdisponeringssak. Det vil ikke være noen heldig situasjon dersom kommunen kan avgjøre fradelingsspørsmålet, mens fylkeslandbruksstyret må avgjøre omdisponeringsspørsmålet for samme tomt. Det vises i denne forbindelse også til at dette vil gi et komplisert saksbehandlingssystem, noe som igjen er negativt for brukeren.

Ved å overføre avgjørelsesmyndigheten som førsteinstans i saker som gjelder omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til kommunen, legger departementet ansvaret for en viktig nasjonal interesse til kommunen. Departementet vil vurdere om det kan etableres systemer, for eksempel i form av arealdifferensiering, som kommunen på frivillig basis kan bruke som støtte når det gjelder å ta avgjørelse i slike saker.

Departementet foreslår også at følgende saker avgjøres av kommunen som førsteinstans:

1. saker om tiltak for dyrket jord etter jordloven § 8 tredje og fjerde ledd,
2. saker om å kreve fjerning av anlegg eller byggverk etter jordloven § 9 femte ledd,
3. saker om å gi pålegg om å søke konsesjon etter konsesjonsloven § 20 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 annet ledd,
4. saker om unntak fra hogstforbudet etter konsesjonsloven § 27 første ledd,
5. saker om tilbaketrekking av konsesjon og fastsettelse av frist for salg etter konsesjonsloven § 23 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 tredje ledd,
6. saker om å sette frist for panthaver til å bringe tvangsbruk som er i strid med konsesjonsloven § 3 annet ledd til opphør eller frist for erverver til å sørge for omgjøring av overdragelsen eller overdragelse til noen som kan få eller ikke trenger konsesjon etter konsesjonsloven, jf konsesjonsloven § 25 og
7. saker om forlenging av frist for videresalg etter konsesjonsloven § 6 første ledd nr. 5 tredje pkt.

Disse sakene har enten nær sammenheng med de sakstyper kommunen etter forutsetningen i St.meld. nr. 19 (2001-2002) skal overta, eller egner seg for avgjørelse i kommunen etter sin art. Landbruksdepartementet mener derfor at også myndigheten til å ta avgjørelse etter disse bestemmelsene bør legges til kommunene som førsteinstans.

Statens landbruksforvaltning har i dag avgjørelsesmyndighet i saker om tvangsmulkt etter konsesjonsloven §§ 20 fjerde ledd og 23 første ledd og tvangsgebyr etter jordloven § 20. Landbruksdepartementet foreslår at vedtaksmyndigheten etter disse bestemmelsene legges til fylkesmannen.

Etter forslaget vil kommunens avgjørelser kunne påklages til fylkeslandbruksstyret eller fylkesmannen. Avgjørelser truffet av fylkeslandbruksstyret eller fylkesmannen som førsteinstans kan påklages til Statens landbruksforvaltning. Videre kan avgjørelser tatt av Statens landbruksforvaltning

påklages til Landbruksdepartementet.

2.2 Forskrift om saksbehandling i kommunen

Det er foreslått enkelte nye bestemmelser i forskrift om saksbehandling mv. i kommunen. De nye bestemmelsene innebærer at kommunene ikke lenger plikter å benytte de datasystemer for saksbehandling og innhenting og levering av statistikk som Landbruksdepartementet stiller til rådighet. Når det gjelder innhenting og levering av statistikk, foreslås det en bestemmelse om at kommunene må anvende det elektroniske dataformatet som Landbruksdepartementet fastsetter.

Videre foreslås det en bestemmelse om at kommunene må stille til rådighet de saks-dokumenter Landbruksdepartementet ber om i forbindelse med evaluering av praksis. Slike evalueringer har departementet foretatt i flere sammenhenger. Departementet finner det nødvendig å kunne fortsette å foreta tilsvarende evalueringer.

St.meld. nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat – en bedre oppgavefordeling – omhandler det statlige regelverket rettet mot kommunesektoren. Landbruksdepartementet uttaler her at det vil bli fremmet forslag om at lovreglene om kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse oppheves samtidig som regler i forskrifter som stiller lignende krav oppheves. Kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse er etter dette foreslått opphevet i forslaget til ny konsesjonslov, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003). Lovforslaget er foreløpig ikke behandlet av Stortinget. Forslaget til endring av forskriftsbestemmelsen vedrørende kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse fremmes uavhengig av resultatet av Stortingets behandling av lovforslaget.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser

Hovedtyngden av sakene på landbruksområdet gjelder omdisponering, deling og konsesjon. Tall fra perioden 1996-1999 viser at det totale antall delingssaker avgjort i perioden var om lag 22.000, hvorav om lag 9.500 ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene. Det totale antall omdisponeringssaker avgjort i perioden var om lag 4.500, hvorav om lag 1.300 ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene. Antallet konsesjonssaker avgjort i samme periode var om lag 5.000 pr. år, hvorav om lag 3.000 pr. år ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene.

Som følge av at arealgrensen for hva som er et konsesjonspliktig kjøp av eiendom ble hevet i 2001, er antall konsesjonssaker i dag trolig noe lavere. Dersom forslaget til ny konsesjonslov, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003), blir vedtatt av Stortinget, vil dette innebære en betydelig reduksjon i antall konsesjonssaker. Det er imidlertid vanskelig å gi sikre og fullstendige opplysninger om det totale antall saker som da blir unntatt fra konsesjonsbehandling.

Forslaget om overføring av oppgaver innebærer at de saker fylkeslandbruksstyret i dag avgjør som førsteinstans heretter vil bli avgjort av kommunen.

Kommunen har også i dag ansvar for å innhente nødvendige opplysninger og forberede saker etter de aktuelle bestemmelsene selv om den ikke har avgjørelsesmyndighet som førsteinstans. Dette innebærer at den overføring av myndighet til kommunen som foreslås ikke vil innebære betydelige administrative og økonomiske konsekvenser utover de ressurser som allerede benyttes.

Fylkesmannen, fylkeslandbruksstyret og Statens landbruksforvaltning vil tilsvarende få frigjort ressurser på grunn av oppgaveoverføringen.

vurdering:

Administrasjonen i Ørland kommune er positiv til at kommunene overtar avgjørelsesmyndigheten for mange saker. Det er sjelden Fylkesmannen/Fylkeslandbruksstyret kommer fram til andre vedtak enn det kommunen har tilrådd. I de tilfellene hvor dette har skjedd, har landbruksnemnda følt at det lokale skjønnnet ikke har blitt ivaretatt. Nemnda mener at de har de beste forutsetninger for å treffe riktig beslutning, ettersom de faktisk har vært på befaring på eiendommen som saken gjelder. Allikevel kan det nye forslaget føre til at det blir store lokale forskjeller fra kommunen til kommune hvor lett det er å få igjennom saker. Dette kan i en del tilfeller medføre at jordvernet blir svekket, ved at det fradeles arealer som i stedet burde vært nyttet til landbruksformål. En viktig forutsetning her er at både politikere og saksbehandlere har tilstrekkelig kompetanse og forståelse for konsekvenser i forhold til lovverket hvis for eksempel fradelingen godkjennes. Her har Fylkesmannen en jobb å gjøre. At godkjenning av omdisponering av arealene også legges til kommunene, anses som en fordel.

En delegering av vedtaksmyndighet for en rekke saker vil medføre merarbeid, samtidig som kommunen får mer ansvar. For en del områder er det tidligere kun gitt en tilråding, eller at kommunen har vært behjelpelig med saksopplysninger. Nå blir kommunene nødt til å komme med vurderinger i tillegg. Det anses som viktig at den juridiske kompetansen hos fylkesmannen opprettholdes og styrkes, slik at de kan bistå kommunene i vanskelige saker. Det er nødvendig med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å behandle saksområdene som nå delegeres.

Et annet spørsmål som må avklare er hvor grundig saksbehandlingen skal være når kommunen er part i saken.

Når det gjelder saksbehandlersystemet er det et skritt i riktig retning at kommunene står mer fritt til å benytte seg av andre saksbehandlingssystemer. Saksbehandlingssystemet er "gammeldags", selv om siste utgaven er betydelig forbedret. Det vil også være lettere å samkjøre med kommunen sitt saksbehandlersystem, da Ajour er dårlig tilpasset kommunenes saksbehandlingssystemer. Samtidig må det lages rutiner som sikrer jordvernet. Statistikk over avgang av dyrkajord og dyrkbar jord er viktig

Når det gjelder kravet om jord- og skogbruksfaglig kompetanse, er det uheldig at dette kravet forsvinner. En bør ha en viss landbruksfaglig bakgrunn for å forstå sammenhenger og konsekvenser av tiltak som blir gjort. Enkelte saker som nå delegeres stiller også større krav til kompetanse på rene saksbehandlingsregler. I tillegg er det viktig at kompetansen hos Fylkesmannen når det gjelder juridisk kompetanse opprettholdes på jord-, konsesjons- og skoglov, da det er behov for å diskutere vanskelige saker.

Administrasjonen har ellers ingen merknader.

FORSLAG TIL VEDTAK I LANDBRUKSNEMNDA:

Landbruksnemnda slutter seg til administrasjonens vurderinger, men vil samtidig presisere at det er helt uakseptabelt at kravet til landbruksfaglig kompetanse forsvinner.

VEDTAK I LANDBRUKSNEMNDA 17. SEPTEMBER 03:

Landbruksnemnda slutter seg til administrasjonens vurderinger, men vil samtidig presisere at det er helt uakseptabelt at kravet til landbruksfaglig kompetanse forsvinner.

Enst. vedtatt.